

Fővárosi
Záradék

Ítéltábla

7.Pf.20.083/2022/5/II.

Az ítélet kiegészítve a 8/II. sorszámú kiegészítő ítélettel.

Budapest, 2022. május 4.

Dr. Kincses Attila s.k.

a tanács elnöke

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Molnár Edina Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: dr. Molnár Edina Noémi ügyvéd) által képviselt felperes (felperes címe) felperesnek – dr. Gyöngyösi Zoltán ügyvéd (ügyvédi iroda címe) által képviselt alperes alperes ellen személyiségi jogsértés megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2021. december 15. napján kelt 15.P.25.054/2017/109. számú ítélete ellen a felperes részéről 111. sorszám alatt, az alperes részéről 110. sorszám előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a keresetet teljes egészében elutasítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A fellebbezési eljárással összefüggésben felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A település², ingatlan címe³ szám alatt lévő helyrajzi szám helyrajzi számú kétlakásos (perbeli) ingatlan 90/180 részének a felperes, személyenként 45/180 részének az alperes és felesége a társtulajdonosai. A felperes 2011-ben vásárolta meg ingatlanrészét, ezt követően költözött oda élettársával, az alperes és felesége ekkor már hosszú ideje ott laktak. Az ingatlant egymás között megosztva használták, annak az írásbeli megállapodásnak megfelelően, amit az alperes és felesége kötött a felperes jogelődjével. A felek között a konfliktusok akkor kezdődtek, amikor a felperes hozzákezdett lakásának felújításához, és elzárta az alperes elől a padlástér megközelítésének a lehetőségét. Az alperes és felesége pert indítottak az ingatlan használatának újraszabályozása iránt; a felek – a bíróság által

jóváhagyott – részegyezséggel szabályozták az ingatlan – és ezen belül a padlástér – használatát, valamint a felperes által felszerelt kamerák irányultságát, míg a bíróság ítéletében a részegyezséggel nem szabályozott használati rendet állapította meg (a Fővárosi Törvényszék előtt 4.P.25.166/2013. számon folyamatban volt peres eljárás).

[2] A felek közötti konfliktusok elmélyültek, egyre gyakrabban alakult ki közöttük indulatos szóváltás. Az alperes 2013-ban település2 Polgármesteri Hivatal Jegyzőjétől kért „birtok- és személyiségjogi” védelmet arra hivatkozással, hogy – a beadvány fejrészeiben név szerint megjelölt – „kínai tulajdonostárs, szomszéd” két és fél év után a lakásuk bejárasi lehetőségét szolgáló járdájukra (a szolgalmi útra) folyamatosan úgy áll rá, hogy azzal megakadályozza az ő és családja bejárását az ingatlanra. Sérelmezte azt is, hogy a felperes előzetes megkérdezése és beleegyezése nélkül megfigyelőkamerákat szereltetett fel, amelyek az általuk használt garázs előtti ingatlanrészre irányulnak, így ő és a családja mozgását kísérik figyelemmel. A jegyző elutasította a birtokvédelmi kérelmet; határozatának indokolásából kitűnően helyszíni szemlén meggyőződött arról, hogy a felperes álkamerákat szerelt fel; utalt arra, hogy a vitatott használati kérdéseket a tulajdonostársak közös megegyezéssel tudják rendezni, ennek hiányában arról a bíróság jogosult dönten.

[3] Az alperes több alkalommal kért rendőri intézkedést a felperessel szemben; a 2014. január 29-i és 2014. február 6-i jelentések szerint a bejelentett cselekmények ténye, illetőleg bűncselekmény gyanúja nem volt megállapítható.

[4] Az alperes 2013. szeptember 1-jén a felperes fenyegetései miatt tett feljelentést; a nyomozó hatóság a nyomozást megszüntette, mivel annak adatai alapján nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése. Az eljárás során a felperest gyanúsítottként hallgatták ki, és „rabosították”, azaz ujjlenyomatot vettek tőle, és fényképet készítettek a bűnügyi nyilvántartás számára.

[5] Az alperes magánvádlóként könnyű testi sértés vétsége miatt büntetőeljárást kezdeményezett a felperes ellen, amely a felperes felmentésével zárult. Az eljárás során nem nyert bizonyítást, hogy az alperes által megjelölt bűncselekményt a felperes elkövette.

[6] A felperes keresetében 1.500.000 forint sérelemdíj, valamint 540.000 forint kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[7] Előadta, hogy az alperes által – valótlan tények alapján – indított eljárások sértik a jóhírnevét. Sérelmezte, hogy az alperes a hatóságokhoz intézett beadványaiban és a mindennapokban is rendszeresen „kínainak” nevezi, kommunikációjának során nemzetiségének megjelölését pejoratív értelemben használja. Vagyoni kára azzal merült fel, hogy az alperes által kezdeményezett magánvádas eljárásban kötelező a jogi képviselő, ennek ellátása fejében az ügyvédjének összesen 540.000 forintot fizetett.

[8] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

[9] Védekezése szerint nem értékelhető a terhére, hogy az őt illető jogosultságok védelme érdekében különböző eljárásokat kezdeményezett. A felperes által sérelmezett kijelentések a hivatalos eljárások keretében, azokhoz illeszkedően hangzottak el, olyan szöveggörnyezetben, amelynek célja a felperes kifogásolható magatartásának a leírása volt. Álláspontja szerint a felperes nem kifogásolhatja, hogy kínaiként jelölte meg, hiszen ténylegesen ez a nemzetisége.

[10] Viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni a felperest. Ezt a követelését arra alapította, hogy a felperes által felszerelt öt kamera közül az egyik kamera a hátsó házrészéhez vezető közlekedő folyósóra néz. Vitatta, hogy a felszerelt kamerák álkamerák lennének, álláspontja szerint a kamerák elhelyezése sértette a magánlakás védelméhez fűződő személyiségi jogát.

[11] A felperes ellenkérelme a viszontkereset elutasítására irányult.

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 300.000 forint nem vagyoni kártérítést. Ezt meghaladóan elutasította a keresetet, és elutasította a viszontkeresetet is. Rendelkezése szerint a perrel felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

[13] Döntésének jogi indokolása szerint a személyiségi jogsértés miatt indított perben figyelembe kellett vennie a felek közötti sajátos jogviszonyt, nevezetesen azt, hogy nem teljesen idegen, egymástól független személyek, hanem a jog által szabályozott életviszony részesei abból adódóan, hogy a perbeli ingatlan társtulajdonosai. A felek jogállását szem előtt tartva elsődlegesen a társtulajdonosok padlástér használati jogát vizsgálta, és arra a következtetésre jutott, hogy az alperest és házastársát a padlástér használati joga nem illette meg. Ez azt jelenti: az alperes csupán vélt joga érvényesítése érdekében zavarta a felperest telefonhívásokkal, levelekkel, különböző eljárások kezdeményezésével, ezzel megsértve a felperes magánélethez és magánlakáshoz való jogát [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése]. Rámutatott: önmagában valóban nem jogsértő, hogy az alperes jogai érvényesítése érdekében különböző eljárásokat indított, de az azok során használt becsmérő, lealacsonyító stílusa és valótlan tényállításai jogsértőek. Az alperes birtokvédelmi eljárást kezdeményező beadványa ilyen jogsértő tényállításokat tartalmazott, amikor arra hivatkozott, hogy a „kínai” családja csoportosan, veszélyesen fenyegették feleségét; a felperes „a járdát szándékosan, folyamatosan, bosszúból elállja”. A beadványokban feltett kérdések formájában az alperes utalt arra, hogy a felperes feketén végez minden munkát és nem adózik a bevételeiből; ezek a kijelentések hátrányosan befolyásolják a felperes társadalmi megítélését, ezért sértik a becsületét.

[14] Megjegyezte, hogy a felek kölcsönösen követtek el jogsértéseket azzal, hogy az első alperesi eljárás kezdeményezésének időpontjától „harcban” álltak egymással. Az alperes volt az, aki élen járt vélt joga érvényesítésében, a tanúvallomások alátámasztották, hogy nem csak különböző beadványai tartalmaztak jogsértő közléseket, hanem ezek rendszeresek voltak a közös tulajdonú ingatlanban kialakuló szóváltások során is. Az alperes az egyenlő bánásmód elvét is megsértette, amikor a felperest rendszeresen degradálóan, pejoratív jelzőként használva nemzetiségét, egyszerűen „kínainak” nevezte. A felperest ért személyiségi jogi sérelmek kompenzálására 300.000 forint nem vagyoni kártérítést látott alkalmasnak [a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 84. § (1) bekezdés e) pontja, EBH2000. 302.]. Az összecszerűség tekintetében rámutatott: nem volt megállapítható, hogy a felperes bőrbetegsége az alperes jogsértő magatartásával összefüggésben alakult ki, és az sem, hogy ezért kényszerült elköltözni az ingatlanból. Körülményeinek megváltozása arra utal, hogy új pártkapcsolata és a családalapítás volt a felperes elköltözésének az indoka.

[15] A felperes vagyoni kártérítési igényét azért nem találta megalapozottnak, mert – a töretlen bírói gyakorlat szerint – a jogérvényesítés önmagában nem jogellenes magatartás.

Ez azt jelenti, hogy a kártérítési felelősség régi Ptk. 339. § (1) bekezdésében meghatározott konjunktív feltételeinek egyik eleme hiányzik, ami a kereset elutasítását vonta maga után.

[16] Az alperes viszontkeresetével kapcsolatban rámutatott: a birtokvédelmi eljárás alátámasztja, hogy álkamerák kerültek felszerelésre, és erről a felperes élettársa is tájékoztatta az alperes házastársát. Ebből következően a felszerelt kamerák nem voltak alkalmasak kép- és hangfelvétel készítésére, így nem következett be a régi Ptk. 80. §-ában meghatározott személyiségi jogsértés.

[17] A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rég. Pp.) 81. § (1) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy mindegyik fél viseli a saját költségét.

[18] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és az alperes egyaránt fellebbezést jelentett be.

[19] A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a részbeni megváltoztatását, és keresetének maradéktalan teljesítését kérte. Másodlagos kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a régi Pp. 252. § (3) bekezdésén alapuló hatályon kívül helyezésére irányult. Igényt tartott fellebbezési eljárási költségének a megtérítésére azzal, hogy ügyvédje nem köteles áfa fizetésre.

[20] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság több olyan körülményt és olyan bizonyítékot sem vett figyelembe, amelyeknek a nem vagyoni kártérítés összege szempontjából komoly jelentősége van. Az elsőfokú bíróság eltért attól a bírói gyakorlattól, miszerint a nyilvánvalóan alapos gyanú fennállása nélkül indított büntetőeljárás sérti a személyhez fűződő jogokat [BH+2009. 5. 205.]. Az alperes által indított büntetőeljárás ilyen volt, ráadásul a feljelentést tévő alperes nem is volt a helyszínen a történetkor. Hangsúlyozta: a rabosítási eljárás mérhetetlen hátrányt és pszichés terhet rótt rá. Az elszenvedett hátrányok súlyosságához képest az elsőfokú bíróság által megállapított alacsony összegű nem vagyoni kártérítés nem alkalmas sérelmeinek kompenzálására.

[21] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, és a felperes keresetének teljes elutasítását, egyúttal viszontkeresetének maradéktalan teljesítését kérte.

[22] Fenntartotta: a felszerelt kamerák részben közösen használt területekre, részben az ő használatában lévő területre néztek. Felszerelésük ellen mindig tiltakozott; részére a felperes nem bizonyította be, hogy azok valóban álkamerák lennének. Ezt kizárja az a körülmény is, hogy a felperes lakásán belül adattovábbító kábel csatlakozik a kamerákhoz. A felperes korábbi élettársának vallomása sem arra utal, hogy a felszerelt kamerák álkamerák lennének, abból az tűnik ki, hogy működőképes kamerák vannak felszerelve, csak nem történt meg a bekötésük. A bírói gyakorlatra hivatkozással kifejtette: az álkamera használata is sérti a magánlakáshoz való jogot, ha nem deríthető ki, hogy az valóban nem működik. A jogsértés különösen akkor valósul meg, ha a nem működő kamera kisebb munkával működésbe hozható.

[23] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy nem volt joga a padlástér használatához. Ilyen következtetést nem vonhatott volna le, figyelemmel arra, hogy az ingatlan használatának szabályozása másik pernek volt a tárgya.

Az elsőfokú bíróságnak nem volt lehetősége annak kimondására, hogy a másik perben kinek lett volna igaza, ha a felek nem egyeznek meg egymással.

[24] Hangsúlyozta: felróható magatartás hiányában nem lehet rosszhiszeműnek tekinteni az általa kezdeményezett birtokvédelmi eljárást és a használat újraszabályozása iránti per megindítását. Az elsőfokú bíróság indokolatlanul utalt arra, hogy számos eljárást indított a felperes ellen, hiszen mindössze öt eljárást vett számba, ezek közé tartozott a birtokvédelmi eljárás is, amely a használat újraszabályozása iránti perrel folytatódott, és az ott kötött egyezséget a felek azóta is betartják. Ennélfogva nem lehet úgy minősíteni, hogy nem valós, hanem csupán vélt jogai érdekében indította az eljárásokat.

[25] Az elsőfokú bíróság alaptalanul állapította meg, hogy telefonhívásokkal és levelekkel zaklatta a felperest, ezt a megállapítását a per adatai egyáltalán nem támasztják alá. A felpereshez intézett levelei és telefonhívásai azt a célt szolgálták, hogy egyeztessenek a jogvita békés rendezése érdekében. A felperes ebben nem mutatott együttműködést, mivel neki megfelelt az általa kialakított helyzet. Nyilvánvaló, hogy a felperest nem érte sérelem, hiszen ő használta a padlásteret, autóival be tudott állni a garázsba, és ő volt az, aki önkényesen megváltoztatta a kert és az udvar használatát. A felperes magatartásából eredően őt érte több sérelem, ezért kezdeményezett több eljárást a felperessel szemben. Nem sértette meg a felperes személyiségi jogait azzal, hogy név szerinti megjelölése mellett utalt kínai nemzetiségére is. A felperes nem tudta bizonyítani, hogy e jelző használatából eredően kifejezetten a nemzetisége miatt érte volna bármilyen hátrány. Az általa indított eljárások ugyanis nincsenek összefüggésben a felperes nemzetiségével. Vitatta, hogy részéről degradáló, illetőleg pejoratív lett volna a „kínai” jelző alkalmazása. Vitatta a fekete munkavégzésre és az adózás elkerülésére vonatkozó utalás jelentőségét is, álláspontja szerint ezek értéktelen felvetések voltak.

[26] Megerősítette, hogy a birtokvédelmi eljárásban nem terjesztett elő valótlan tényállításokat, minden úgy történt, ahogy azt a beadványaiban előadta. A felperes szándékosan használta parkolásra a lakása megközelítésére szolgáló járdát, ebből nehezen tudott másra gondolni, minthogy a bosszú vezérli a felperes cselekedeteit.

[27] Kiemelte az elsőfokú bíróság ítéletéből, hogy a felperes is követett el jogsértéseket, ha pedig ez így van, akkor azok ellen joggal védekezhetett. Ezzel párhuzamosan a felperes nem kaphat egyoldalú kártérítést egy olyan helyzetért, amelynek létrejöttében maga is közrehatott.

[28] A felperes fellebbezési ellenkérelmében azt kérte, hogy a bíróság az alperes fellebbezésének ne adjon helyt. Fenntartotta, hogy álkamerák voltak felszerelve, amellyel lakása biztonságát próbálta megóvni; azok nem az alperes által használt területet figyelték. Álláspontja szerint az alperes fellebbezésében és fellebbezési ellenkérelmében is több olyan állítást tett, amelyeknek a valótlanága már az elsőfokú eljárás során bebizonyosodott. Fenntartotta azt is, hogy a padlástér használatára az alperesnek nem volt joga, mivel a korábbi használati megállapodás nem terjed ki a jogutódokra. Hangsúlyozta: a tanúvallomások alátámasztották, hogy az alperes őt – nevének megjelölése nélkül – egyszerűen csak kínaiként emlegette. Az elszenvedett sérelmek, különösen a rabosítása miatt érzett pszichés megterhelés súlyosságához viszonyítva az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés mértéke kirívóan alacsony.

[29] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelmében felülbírált [régi Pp. 228. § (4) bekezdés].

[30] A felperes és az alperes fellebbezése egyaránt alaptalan.

[31] Az elsőfokú bíróság a releváns tényállást felderítette, arra alapított érdemi döntésével azonban a Fővárosi Ítéltábla nem minden tekintetben értett egyet, ezért azt – a következőkben kifejtésre kerülő indokok alapján – részben megváltoztatta.

[32] A régi Pp. 253. § (1) bekezdése értelmében a Fővárosi Ítéltáblának először a felperes hatályon kívül helyezésre irányuló másodlagos fellebbezési kérelme megalapozottsága felől kellett döntenie. A felperes kérelmének az indokait nem fejtette ki, és nem jelölt meg olyan – az elsőfokú bíróság által elutasított – bizonyítási indítványt, amelynek a foganatosítására lenne szükség a jogvita számára kedvezőbb elbírálása érdekében. A másodlagos fellebbezési kérelem indokolásának hiányában nem merült fel olyan ok, amely a régi Pp. 252. § (3) bekezdésének az alkalmazását tenné szükségessé, ezért a Fővárosi Ítéltábla az ügy érdemében hozta meg a döntését.

[33] A Fővárosi Ítéltábla előjáróban arra mutat rá, hogy a kereset és a viszontkereset tartalmára figyelemmel a per tárgya az ellenérdekű felek által megjelölt személyiségi jogsértések jogkövetkezményeinek a levonása, valamint a felperes által igényelt vagyoni kártérítés volt. A per tárgyára figyelemmel a jogvita elbírálásához arról kellett döntenie, hogy a felek elszenvedtek-e olyan személyiségi jogsérelmet, amely annak jogkövetkezményeként megalapozza a nem vagyoni kártérítés iránti igényüket [régi Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja], illetőleg a felperes által vagyoni kártérítésként követelt összeg az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben merült-e fel [régi Ptk. 339. § (1) bekezdés]. A jelen perben eldöntendő kérdések megválaszolása szempontjából nem minősül előkérdésnek az alperes által kezdeményezett eljárásokban hozott döntés tartalma; a személyiségi jogi per nem „árnyékpere” a felek között folyamatban volt más (büntető, polgári peres, birtokháborítási) eljárásoknak. Az elsőfokú bíróság ezért szükségtelenül terjesztette ki vizsgálódását a padlástér használatára és ehhez kapcsolódóan az alperes padláshasználati jogára, különös tekintettel arra, hogy az alperes által indított – a jegyző birtokvédelmi határozata megváltoztatására irányuló, majd a perbeli ingatlan használatának újraszabályozására is kiterjesztett – polgári perben a felek az e téren fennálló jogvitájukat a bíróság által jóváhagyott egyezséggel rendezték. Az egyezséget jóváhagyó jogerős végzéshez fűződő anyagi jogerőhatás kizárja a padlástér használati jogának ismételt vitássá tételét, így az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokba ütközően vizsgálta ezt, a – jelen perben egyébként jelentőséggel nem bíró – körülményt [régi Pp. 148. § (4) bekezdés, 229. § (1) bekezdés]. Az eljárási szabálysértés kiküszöbölése érdekében a Fővárosi Ítéltábla mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából a padlástér használatára, illetőleg az alperes padláshasználati joga hiányára vonatkozó okfejtést.

[34] Az alperes jogvédelme érdekében indított különböző eljárásokat a felperessel szemben, vagyis a jog által szabályozott eszközökkel élt, amikor birtokvédelmi eljárást, majd polgári pert indított, illetőleg rendőri intézkedést kért, továbbá magánvádas büntetőeljárást kezdeményezett a felperessel szemben. A Fővárosi Ítéltábla elsődlegesen arra mutat rá, hogy valamely hatóság előtti eljárás kezdeményezése, a törvény által biztosított alanyi jogok érvényesítése önmagában nem alkalmas a felperes személyiségi jogának a megsértésére, vagyis önmagában személyiségvédelmet nem alapoz meg (EBH2002. 624., BH2002. 223., BH2004. 357.) annak javára, aki félként ezen eljárás alanya, mert csak az adott eljárás keretében dönthető el az érvényesített jog alapossága, vagy alaptalansága. A peres eljárásban tett nyilatkozat csak akkor sérthet személyiségi jogot, ha egyáltalán nem kapcsolódik a per tárgyához, azzal össze nem függő, illetve, ha az alperes ezekben az eljárásokban a felperes becsületét, jóhírnevét sértő, indokolatlanul bántó, lealacsonyító kijelentéseket tett. Ilyen sértő kijelentésnek minősítette az elsőfokú bíróság, hogy az alperes rendszeresen „kínaiaként” jelölte meg a felperest. A jegyzőhöz benyújtott birtokvédelmi kérelem megfogalmazása azonban nem támasztja alá az elsőfokú bíróság következtetését, abból nem állapítható meg a kifogásolt kifejezés használatának bántó célzata. A kérelem bevezető részében az alperes ugyanis név szerint is megjelölte a felperest, ezzel együtt utalva kínai származására is; a továbbiakban ugyan szükségtelenül jelölte meg szomszédjának a nemzetiségét, de az utalások szövegkörnyezetét figyelembe véve a „kínai” jelző használata egyetlen alkalommal sem párosult lenéző, lekicsinylő, illetve lealázó tartalommal. Általánosságban véve a magyar nyelvben a „kínai” jelző használatához nem kapcsolódik pejoratív jelentéstartalom, így önmagában szomszédja nemzetiségére való utalással, illetőleg a „kínai” jelző használatával az alperes nem követett el személyiségi jogsértést.

[35] A felperes kifogásolta azt is, hogy a szóváltások során az alperes rendszeresen kínaiaként emlegette, a kifogásolt szóváltások teljes tartalmát (az ott elhangzottakat) azonban nem ismertette, vagyis e tekintetben nem adta elő a releváns tényállást. E nélkül viszont nem volt megállapítható, hogy az alperes egyoldalúan „sértegette” a felperest, és lealázó szándékkal alkalmazta a „kínai” kifejezést. A szövegkörnyezet ismerete nélkül – és ezzel együtt a releváns tényállás feltáratlansága okán – nem lehet olyan következtetésre jutni, hogy az indulatos szóváltások során az alperes rendszeresen személyiségi jogsértő kifejezésmóddal élt, amikor a felperes kínai származására utalt.

[36] Itt jegyzi meg a Fővárosi Ítéltábla, hogy az alperes részéről a felperes nemzetiségére való utalás nem hozható összefüggésbe az – elsőfokú bíróság által hivatkozott – egyenlő bánásmód törvényben felállított követelményével. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 4-5. §-ai taxatív felsorolást tartalmaznak azokról a jogviszonyokról, amelyek során a törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. Nem tartozik e jogviszonyok közé a közös tulajdonban álló ingatlanok társtulajdonosai közötti magánjogi jogviszony, vagyis a felek jogviszonyával összefüggésben az egyenlő bánásmód elvének a sérelme szóba sem jöhet.

[37] Az elsőfokú bíróság annak is becsületsértő tartalmat tulajdonított, hogy az alperes a birtokvédelmi kérelemben arra utalt: a felperes feketén végez minden munkát, emellett megpróbálta sejtetni, hogy a felperes elkerüli az adózást. Megfogalmazásukra figyelemmel az alperes sugallat szintjét el nem érő célozgatásai nem tartalmaztak határozott

tényállítást. Azoknak nem volt semmi jelentőségük a birtokvédelmi kérelem elbírálása szempontjából, ezért a jegyző teljesen figyelmen kívül hagyta az alperes célzásait. Ennélfogva az alperes által használt kifejezések nem okoztak nem vagyoni hátrányt, így nem voltak alkalmasak a felperes becsületének, illetőleg jóhírnevének megsértésére [rég. Ptk. 76. §, 78.§].

[38] Az alperes részéről a rendőri intézkedés kezdeményezése, illetőleg a büntető feljelentés megtétele, valamint a magánvádas büntetőeljárás megindítása – a már kifejtettek szerint – önmagában nem tekinthető személyiségi jogot sértő magatartásnak. Az eljárások kezdeményezésével ugyanis az alperes amiatt keresett jogvédelmet, mert – állítása szerint – a felperes részéről az őt és a feleségét fenyegetés érte, a magánvádas eljárásban pedig az őt ért testi sértés büntetőjogi következményeinek a levonását kísérelte meg. Az alperes által indított eljárásokkal összefüggésben az alapos gyanú jogintézménye nem értelmezhető, az ugyanis csak a közvédas büntetőeljárások esetén feltétele a vádemelésnek. Ennélfogva a felperes által megjelölt eseti döntésnek [BH+2009. 5. 205.] a jogvita elbírálása szempontjából nincs jelentősége, mivel az alperes által kezdeményezett rendőri intézkedések, valamint a feljelentés alapján indult nyomozati eljárás nem jutott el a vádemelésig; a magánvádas eljárásban pedig – annak jellegéből adódóan – nem történt vádemelés.

[39] Bizonyítottság hiányában az alperes által kezdeményezett rendőri intézkedések és büntetőeljárások nem vezettek eredményre, de azok eredménytelensége nem változtat azon a tényen, hogy a jog által megengedett jogvédelmi eszközök kimerítése nem alkalmas a személyiségi jog megsértésére.

[40] A kifejtettek szerint nem állapítható meg, hogy az alperes megsértette a felperes személyiségi jogait, személyiségi jogsértés hiányában a felperes nem tarthat igényt nem vagyoni kártérítésre.

[41] A büntetőeljárás szabályai szerint a felek a magánvádas eljárás keretében igényt tarthatnak ügyvédi költségeik megtérítésére. A felperes sem volt elzárva attól, hogy felmentésére figyelemmel a magánvádas büntetőeljárás keretében – a bűnügyi költségek körében – igényelje a védelmével felmerült ügyvédi költségének a megtérítését. Amennyiben ezt elmulasztotta, úgy polgári perben már nem érvényesítheti ezt a követelését, mivel – amint arra az elsőfokú bíróság helytállóan rámutatott – ügyvédi költségei nem jogellenes alperesi magatartás következtében merültek fel. Jogellenesség hiányában nem teljesültek a kárkötelelem konjunktív feltételei, ami önmagában a vagyoni kártérítésre irányuló kereset elutasítását vonja maga után.

[42] A kifejtettek szerint nemcsak a felperes nem vagyoni kártérítés iránti igénye volt alaptalan, hanem a vagyoni kártérítésre irányuló követelése is. Erre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a felperes keresetét teljes egészében elutasította.

[43] Az alperes fellebbezésének elbírálása során a Fővárosi Ítéltábla abból indult ki, hogy a birtokvédelmi eljárásban hozott jegyzői határozat, mint okirati bizonyíték alátámasztja: a felperes által felszerelt álkamerák nem voltak alkalmasak felvétel készítésére. Az alperes továbbra is vitatta a határozatnak ezt a megállapítását, noha az a jegyző helyszíni szemlén szerzett tapasztalatain alapult. Az alperes nem hozott fel egyetlen olyan érvet sem, amely alkalmas lenne az okirat bizonyító erejének a megdöntésére, avagy kételyeket ébresztene a helyszíni szemlén tapasztaltak valóságtartalmát illetően. Ez azt jelenti: az álkamerák nem voltak alkalmasak az alperes magánlakás védelméhez fűződő személyiségi joga megsértésére. Ezzel összefüggésben utal a Fővárosi Ítéltábla arra, hogy az alperes nem a képmáshoz fűződő személyiségi joga [régi Ptk. 80. § (1) bekezdés], hanem a magánlakás védelméhez fűződő joga megsértésére hivatkozott [régi Ptk. 82. §], ezért az elsőfokú bíróság szükségtelenül tért ki a képmáshoz és hangfelvételhez való jog esetleges megsértésének vizsgálatára. A magánlakás védelmét biztosító törvényi rendelkezés tilt minden olyan magatartást, amely a magánszemélyt a lakásában, illetőleg az ahhoz tartozó területen folytatott és belátása szerint alakított életvitelében zavar vagy akadályoz. A – közös tulajdonban álló épületben elhelyezkedő – lakást körülvevő telken húzódó bevezető út azonban nem élvez olyan szigorú védelmet, mint a magánlakás, hiszen a bejáró út nem a magánélet lényegéhez tartozó tevékenységeknek a helyszíne. Az alperes bejáró útjának az elhelyezkedése sem indokolja a magánlakáshoz hasonló fokozott védelmet, tekintve, hogy az nincs elválasztva a felperes bejárását biztosító területsávtól és a közösen használt telekrésztől. A ténylegesen fennálló körülményekre figyelemmel az álkamerák zavaró hatása legfeljebb birtokháborításként értékelhető, de nem érte el azt a szintet, amely gátolta volna az alperes magánlakáshoz fűződő személyiségi joga kiteljesedését. Az álkameráknak ez az esetlegesen fennálló zavaró hatása is megszűnt azzal, hogy – a bíróság által jóváhagyott egyezség megkötését követően – a felperes megváltoztatta azok irányát, majd az összeset leszerelte.

[44] Ezekre az előzményekre figyelemmel az alperes – több év elteltével a zavaró hatás megszűnését követően – ténybelileg és jogilag is megalapozatlanul terjesztette elő a magánlakáshoz fűződő személyiségi joga megsértésén alapuló nem vagyoni kártérítés megfizetésére irányuló viszontkeresetét, amelynek az elutasítása ezért – az indokolás módosítása mellett – helytálló érdemi döntés volt az elsőfokú bíróság részéről.

[45] A per főtárgya tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletének a részbeni megváltoztatása nem tette szükségessé a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezés megváltoztatását. A kereset teljes elutasítása ugyanis nem változtatott a felek pernyertessége mértékének a nagyságrendjén, pervesztességük aránya így is hozzávetőlegesen azonos mértékű maradt; a Fővárosi Ítéltábla ezért nem látott indokot annak a rendelkezésnek a megváltoztatására, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét [régi Pp. 81. § (1) bekezdés].

[46] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a keresetet teljes egészében elutasította, míg egyebekben helybenhagyta azt.

[47] A felek pernyertességének-pervesztességének a mértéke a fellebbezés tekintetében is közel azonos arányú, ezért a régi Pp. 81. § (1) bekezdésének második fordulata értelmében a Fővárosi Ítéltábla úgy rendelkezett, hogy a felek maguk viselik a fellebbezési eljárással összefüggésben felmerült költségeiket.

Budapest, 2022. március 24.

Dr. Kincses Attila s.k.
a tanács elnöke

Dr. Csordás Csilla s.k.
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: